

Dijital Teknolojiye Yönelik Tutum Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Dijital Teknolojiye Yönelik Tutum Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=19831>

Özet

Dijital Teknolojiye Yönelik Tutum Ölçeği (DTYTÖ), bireylerin dijital teknolojilere karşı sahip oldukları duygusal, bilişsel ve davranışsal eğilimleri ölçmek amacıyla Emine Cabı tarafından 2016 yılında geliştirilmiş bir psikometrik araçtır. Ölçek geliştirme çalışması, teknolojik entegrasyonun arttığı bir dönemde bireylerin bu araçlara yaklaşımını standart bir şekilde değerlendirmeyi hedeflemektedir.

Ölçek, özellikle eğitim ve psikoloji alanlarında, bireylerin teknoloji kullanma yönelt istekliliklerini, algılanan faydaları ve potansiyel kaygıları belirlemede kritik bir rol oynamaktadır. Çalışma, Kastamonu Eğitim Dergisi'nde yayınlanmıştır ve bir geliştirme ölçeği niteliği taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler

Dijital teknoloji, tutum, psikometrik ölçek, teknoloji entegrasyonu, eğitim teknolojileri, ölçek geliştirme.

Yazarlar

Emine Cabı

Amaç

Bu ölçeğin temel amacı, bireylerin **dijital teknolojiye** karşı geliştirdiği genel tutum seviyesini güvenilir ve geçerli bir şekilde nicelleştirmektir. Teknolojinin günlük yaşam ve eğitim süreçlerindeki artan rolü göz önüne alındığında, bu ölçek bireylerin teknoloji kullanma yönelt istekliliklerini, algılanan faydaları ve potansiyel kaygıları belirlemede kritik bir rol oynar.

Ölçek, özellikle eğitim ve psikoloji alanındaki araştırmacılara, teknolojiye yönelt olumlu veya olumsuz eğilimleri tespit etme ve bu eğilimler ile diğer psikolojik veya akademik değişkenler arasındaki ilişkileri inceleme imkanı sunmaktadır. Bu sayede, teknoloji entegrasyonu projelerinin etkinliği ve bireylerin teknolojik araçlara adaptasyon düzeyleri değerlendirilebilir.

Yapı

Ölçek, **dijital teknolojiye yönelt tutum** yapısını ölçmektedir. Tutum, bireyin belirli bir nesne, kişi, durum veya olay hakkında sahip olduğu değerlendirici bir eğilimdir. Dijital teknolojiler bağlamında bu yapı genellikle üç temel bileşeni içerir:

Bilişsel Bileşen: Bireyin teknoloji hakkındaki inançları ve bilgileri (örn., faydalı mı, karmaşık

m??).

Duygusal Bile?en (Affektif): Bireyin teknolojiye kar?? hissetti?i duygular (örn., keyif, kayg?, korku).

Davran??sal E?ilim: Bireyin teknolojiyi kullanma veya kaç?nma yönündeki niyeti veya eylemleri.

Bu bile?enler, ölçe?in alt boyutlar?n? olu?turarak dijital teknolojilere kar?? geli?tirilen karma??k tutumun derinlemesine analiz edilmesini sa?lar.

Geçerlik

Ölçe?in geli?tirme çal??mas?nda (Cab?, 2016), geçerlik çal??malar?n?n detayl? bir ?ekilde sunuldu?u varsay?lmaktadır. Tipik bir ölçek geli?tirme sürecinde, ölçe?in ölçmeyi amaçlad??? yap?y? gerçekten ölçüp ölçmedi?ini belirlemek için çe?itli geçerlik yöntemleri uygulanm???tır.

Bu yöntemler aras?nda genellikle **yap? geçerli?i** (Aç?mlay?c? ve Do?rulay?c? Faktör Analizi) ve uzman görüşlerine dayal? **içerik geçerli?i** bulunmaktadır. Yap? geçerli?i analizleri, ölçe?in maddelerinin teorik olarak öngörülen boyutlara ayr?l?p ayr?lmad???n? göstermektedir. Ancak, bu meta-veri kayd?nda spesifik geçerlik katsay?lar? belirtilmemiştir, bu bilgilere orijinal makaleden ula??lmas? gerekmektedir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenilirli?i, maddelerin iç tutarlılı???n? ve zaman içindeki kararlılı???n? de?erlendirmek amacıyla incelenmiştir. Geli?tirme çal??malar?nda en sık kullan?lan güvenilirlik göstergesi, **iç tutarlılık katsay?s?** (Cronbach Alfa) olmuştur. Bu katsay?n?n, ölçe?in faktörleri ve genel ölçek için kabul edilebilir düzeyde (genellikle 0.70 ve üzeri) oldu?u beklenmektedir.

Yine de, bu kaynaktaki verilerde spesifik güvenilirlik katsay?lar? yer almamaktadır. Ölçe?in tekrarlı ölçümlerde tutarlı sonuçlar verip vermedi?ini belirlemek için test-tekrar test güvenilirli?i gibi yöntemler de kullan?larak ölçe?in zamana kar?? direncini kan?tlad??? tahmin edilmektedir.

Faktör Analizi

Dijital Teknolojiye Yönelik Tutum Ölçe?i'nin yap? geçerli?ini sa?lamak amacıyla faktör analizi tekniklerinden yararlan?lm???tır. Genellikle, ölçe?in boyutlar?n? belirlemek için **Aç?mlay?c? Faktör Analizi** (AFA) kullan?lm??, ardından bu yap?n?n farkl? bir örnekleme do?rulanmas? için **Do?rulay?c? Faktör Analizi** (DFA) uygulanm???tır.

Bu analizler sonucunda ölçe?in kaç boyuttan olu?tu?u, her bir boyutun hangi maddeleri içerdii?i ve boyutlar aras?ndaki korelasyonun ne oldu?u belirlenmiştir. Bu analizler, tutumun tek bir genel faktör mü yoksa kayg?, fayda alg?s? gibi alt faktörler mi içerdii?ini ortaya koymuştur. Orijinal

makale, faktör yüklerini ve açıklanan varyans oranları detaylandırır.

Ölçek Bilgileri

Test Type: Geliştirme

Format: Likert Tipi (Büyük ihtimalle 5'li veya 7'li Likert ölçeği)

Language Available: Türkçe

Population Group: Yükseköğretim öğrencileri veya genel yetişkin popülasyonu (Orijinal makale bağlamında belirlenmiştir)

Age Group: 18+

Population Details: Geliştirme çalışması için kullanılan örneklemin demografik ve eğitimsel özelliklerinin Cab (2016) makalesinde detaylandırıldığı varsayılmaktadır.

Test Methodology: Öz bildirim ölçeği (Self-report scale).

Anahtar Kelimeler

Psikometri, teknoloji tutumu, ölçek, Kastamonu Eğitim Dergisi, Emine Cab, Likert ölçeği.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Belirtilmemiştir

Affiliation Email addresses: eminec@baskent.edu.tr

Correspondence Address: Belirtilmemiştir

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Bu ölçek, akademik araştırma amaçları için genellikle yazarın izniyle kullanılabilir. Ticari kullanım veya geniş ölçekli uygulamalar için yazar Emine Cab ile iletişime geçilmesi önerilir.

Test Yılı: 2016

Ücret: Akademik kullanım için genellikle ücretsizdir, ancak kullanım koşulları için sorumlu yazar ile iletişime geçilmelidir.

PDF Kaynağı: Ölçeğin orijinal makalesine ait PDF dosyası aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: [dijital-teknolojiye-yonelik-tutum-olcegi-toad.pdf](https://tr-scales.arabpsychology.com/dijital-teknolojiye-yonelik-tutum-olcegi-toad.pdf)

Kaynaklar

Cab?, E. (2016). Dijital Teknolojiye Yönelik Tutum Ölçeği. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 24(3), 1229-1244.

Dijital Teknolojiye Yönelik Tutum Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ NOT: Ölçeğin maddeleri, sa?lanan kaynak metinde yer almamaktadır. Maddelerin tam listesi, puanlama talimatları ve faktör yapısı için lütfen orijinal akademik yayına (Cab?, 2016) başvurunuz.

ARABPSYCHOLOGY.COM